

DINA HRENCIUC

Have a nice day

O nouă zi, crescută și rumenă ca o pâine de casă întinsă unui cerșetor. Fierbinte, aburindă. Bărbatul nespalat, ponosit, cu părul năclăit și hainele prea largi, cu mâinile tremurânde, ar lua pâinea și-ar strânge-o la piept mai întâi. Apoi ar privi mirat spre creștinul care i-a dat-o. Și ar mulțumi cu vorbele lui de cerșetor, făcând urări întotdeauna exagerate. Ca un om singur și oropsit de soartă, de lume, de societate, de sistem – toate acestea subînțelese, pentru că exclud orice vină personală – va extinde mulțumirile și urările de viață lungă, sănătate, fericire etc. și către întreaga familie a milostivului. Fiecare membru denumit, generic, ca o lovitură în plex. Dacă cerșetorul e o femeie și nu un bărbat, vocea recitând mulțumirea va căpăta un ritm anume, tot mai accelerat, inducând o ușoară agresivitate în miezul urării răscumpărătoare.

Uneori, donatorului nesigur i se cer în plus, ca niște garanții, pe lângă pâinea fierbinte, și bani. Depinde de ezitare. Dialogul celor doi, comunicarea lor trece cu finețe pragul scurt al faptei și capătă, dintr-o dată, o direcție precisă către o zonă cam nesigură: viitorul, peste care cerșetorul, așa netrebnic cum pare, domnește cu desăvârșire, nu pentru că el Știe, ci pentru că el Poate. O subtilă lege a compensării, avându-l chezaș chiar pe Dumnezeu. Spaima necunoașterii devine, o secundă, irațională, dar, în secunda următoare, încordarea se topește sub valul de cuvinte incantate, ritmul dă subtextului o siguranță ancestrală, sunetele, tot mai slabe pe măsură ce spațiul se-ngroașă, se înfig în aerul mat precum niște chei în broască.

O senzație de ușurare, o destindere ca după un pericol depășit. Pâinea proaspătă și-a meritat destinul... Înainte, în spațiul încărcat cu energii!

Brutăreasa a rămas în urmă, între aluaturi. De când și-a făcut firmă și lucrează transparent, adică a pus pereți de sticlă între magazin și laborator, a crescut simțitor numărul de clienți. Patroana e mulțumită, angajatele tinere la fel. Într-o seară, s-au amuzat jonglând cu bucăți de aluat cât bulgării de nea. Cerșetorul de la colț le-a privit zâmbind, apoi a decis să-și schimbe locul de cerșit. Se săturase de pâine caldă. Dar unde să meargă?

La câțiva metri, lângă tomberoane, la ghenă, se aciuse o familie întregă. Scotocau prin gunoaie și era de neînțeles cum rezistau în mirosul fetid, relaxați, seară de seară, ca la un grătar, mama, tatăl și cei doi copii. Aveau însă miloșii lor, între blocuri. Cei care duceau gunoiul în pungă abia apucau să se îndepărteze, oripilați de mirosuri, că sârmanii se și repezeau în container, sfășiau punga și cercetau minuțios conținutul. Febra lor amintea de febra aurului. Orice selecție ecologică a deșeurilor devenea inutilă.

Lección de anatomie. O interpretare corectă a conținutului spunea foarte multe despre cei care duceau gunoiul. Unii dintre ei învățaseră lecția: aduceau, pe lângă punga cu gunoi, o altă pungă, cu de-ale gurii. Căutătorii în gunoaie mulțumeau frumos. Ceva mai sec decât cerșetorii, ei oricum aveau, în felul lor, un job, motiv pentru care și recunoștința părea mai așezată.

Mai sus, pe alei, printre pensionari, se puteau auzi urări de demult (tot mai rare, ca vinul vechi, pentru că timpul tot mai nebun comprima până și viitorul, reducând o urare matusalemică la un simplu îndemn „carpe diem”): „Să trăiești o sută de ani!”, „Sănătate, că-i mai bună decât toate!”, „Virtute și progres!” sau observații malițioase, preferata fiind: „Te-ai ascuțit ca lupta de clasă!”, după care urmau, la umbră, comentariile politice și cele sociale. Cine-a mai venit, cine-a mai plecat. Cine-a mai murit, dar nu și cine a mai înviat. Despre familia care se aciuse lângă tomberoane. Părerea generală era că șiăștia vor pleca prin Marea Britanie sau Olanda acum, că s-a deschis câmpul internațional al muncii.

În capul listei, vecinul de la doi care-a făcut atac cerebral când i-au ridicat, din fața blocului, mașina. Era o Dacia veche, cumpărată pe economii drastice și pe sticle și borcane goale, înainte de revoluție. Proprietarul ei o îngrijea și-o lustruia săptămânal. Petrecea ore întregi în fața blocului, lângă mașină. După ce desfăcea tacticos o trusă cu scule, alegea, îndreptându-și ochelarii cu mâini tremurânde, o cheie franțuzească, deschidea tot mai greu capota și începea să meșterească înăuntru, el știa ce. După care, cu un burete și-o sticlă de plastic, îmbăia în întregime mașina. Ieșea la iveală, tot mai stins, un rubiniu cum nu se mai văzuse pe drum. Toată suflarea de la cele opt etaje de vizavi urmărea, cu amuzament, spectacolul dat de bătrân, astfel încât aproape nu se observa că omul, practic, nu pleca nicăieri cu mașina, ba mai mult, că nici n-o pornise din loc, nu mai știa nimeni de când. Îl salutau de la etaj, fluturând mâna sau aruncând în aer cam aceleași cuvinte și pentru om, și pentru mașină: „Merge, merge? Multă sănătate vă doresc!” Bărbatul mulțumea politicos, cu o distincție care înclua șirul de posibile alte întrebări. Silueta lui dominase ani buni șirul de mașini parcate, printre care se perindau, la amiază, pisicile negre din cartier.

Că rămăseseră doar pisici era de înțeles, după strângerea câinilor comunitari, dar că erau toate negre, asta putea să pară ciudat, deși oamenii se obișnuiseră de voie de nevoie și cu asta, așa cum se obișnuiseră să cedeze teren mașinilor. Numai că se înmulțiseră peste măsură... La anumite ore, erau mai multe pisici sau mai multe mașini decât oameni pe străzi. Se întindeau tăcut, ca molima, pe trotuare. Locurile de parcare erau insuficiente, chiar cele închiriate pe lângă blocuri. Astfel încât, într-o zi, i-au ridicat mașina cei de la tractări și duși au fost. Omul se îmbolnăvise imediat. Un vecin explica supărarea bătrânului, răutatea lumii și indiferența „tinerei generații” „Nici să salute nu mai știu!” comenta, apăsător, de câte ori un cuplu trecea pe lângă banca din fața scării de bloc: „Au cuvinte de-astea, de-ale lor, de nu le înțeleg nici ei, luate de la americani, de-a gata, scriu pe scurt, vorbesc pe scurt, nu-i mai înțelegi...”

Dincolo de alee, lângă stația de mașină, un alt sârman așteaptă să urce printre călători. După numai o stație, dezamăgit, clătînând șapca în care strălucește un bănuț, le spune tuturor, înainte să coboare: „Să aveți o zi bună!”